

LBRIS

We know
books

Ion Manolescu

Ceilalți

02 02 20 20

Dacă vrei să îți se piardă urma, cel mai bine e să mori. *Cum adică*, să mori? Adică să nu mai fii. Sau măcar să pară că nu mai ești.

De ocazii, ce să vă spun?, n-am dus lipsă.

Aș fi putut să mor în 1973 pe strada Paris la numărul 35, în spatele unei case cu obloane căzute și-un gang întunecos. Gangul atrăgea toți copiii cartierului. Toți copiii *curajoși* ai cartierului. În capăt, soarele pâlpaia între ziduri. Parcă era flacăra de la aragazul Carpați. Se aprindea, se stingea. Nu se mai aprindea deloc. Pe jos, un carton. Cartonul acoperea o gură de canal. *Sigură?* Nu. Fără capac. Dar eu nu știam asta. Am sărit pe el. S-a rupt fără zgomot, era putred.

Maică-mea m-a urecheat. Pe vremea aia, ridicatul de perciuni era sport național. „Alex, de câte ori îți-am spus? N-ai voie acolo! Casa mai are puțin și cade!“ Poate n-a zis „Alex“, ci „Geo“. Poate nu era maică-mea, ci unul dintre bunici. Și poate la numărul 35 nu se afla o casă cu obloane, ci un bloc cu trei etaje. Contează? Când te uiți în spate, dar și stai în locul pe care îl privești de departe, detaliile și chiar povestea întregă se schimbă cu viteza gândurilor. Mai bine nu te întrebi de ce.

Aș fi putut să mor pe 4 martie 1977, la cutremur. Camera se legăna ca apa din carafa bunicii Aneta. Mai târziu aveam să zic: ca Dresda sub fosforul Aliatilor. Ca gândurile unui pacient schizofrenic. Ca semnătura electrică a unui vis. Ca locuințele cu nas și ochi din desenele lui Jean-Claude Poirier. Ultimele mă fac și acum să zâmbesc.

Cu siguranță, moartea mi-a dat târcoale pe 1 februarie 2020. Atunci, un calup de gheață de forma unui obuz s-a desprins dintr-o streășină, izbind asfaltul la câțiva centimetri de mine. *De ce obuz?* O să aflați mai târziu, când o să intre în scenă bunicul Dragoș. Și o să iasă la fel de repede. Bubuitură. Uimire. Spaimă. Din nou uimire, plâns în neștire. Că am scăpat. Schijele s-au împrăștiat. Pe trotuar, pe bordură. În algoritmul fricii din gură. Câteva mi-au rașchetat ghetetele. Zgârieturile se observă și astăzi: mici incizii albe, parcă trase cu laserul în pielea neagră. Dacă aș fi mers mai repede... Dacă telefonul nu mi-ar fi vibrat în buzunar... Dacă acoperișul ar fi avut o înclinație diferită...

Dacă soarele ar fi ieșit din nori cu un minut înainte... *Cam mulți de dată. Oricum, altcineva ar fi spus povestea acum în locul meu.*

Un obuz ar fi putut să mă șteargă din realitate și în noiembrie 1942 la Stalingrad. Pierdusem șirul zilelor. Ultima noapte fusese însuflețită de-o flacăra. O așteptam. Plutonul vibra, îi simțai pe oameni cum scot niște sunete ascuțite, ca lilieci. Flacăra era galbenă și se apropia cu repeziciune. Mare cât cerul. Cât movila sub care îmi săpasesem adăpostul. Cât capul meu. Un pumn de întuneric a stins-o. M-am trezit după un număr neprecizat de zile, nopți, gânduri. Când mori (sau doar crezi că ai murit), gândurile nu se opresc. Dimpotrivă, se agață unele de altele. Ca furnicile roșii când se strâng la bivuac. Ești sub pământ. Nu poți respira. Nu poți mișca nici măcar un deget. Șenile, bocanci, păcănituri vin și trec pe deasupra ta. Le auzi ca printr-o draperie din stofă. Ce culoare are draperia? Are vreun gust? E vișinie și dulce, ca sângele care ți se prelinge din nări? Sau neagră și amară, ca pământul care îți umple gura?

Mai târziu aveam să aflu niște răspunsuri. Deși nu sunt sigur că mi le doream: 19 noiembrie, Klețkaia. Baraj sovietic de artilerie, străpungerea liniilor române cu ajutorul diviziilor de T-34. *Ați stat îngropat 12 ore, cu o pungă de aer chiar în zona capului. Fără ea, acum erați în ceruri. V-au găsit doi soldați sosiți cu divizia 48 tancuri. Mare minune că nu v-au strivit sub șenile! Și că un al doilea obuz, tras în momentul contra-ofensivei, v-a scos la suprafață. Aș zice că sunteți cel mai norocos om de pe întreg frontul de Est. Nu credeți, Herr...? Am leșinat înainte să-mi aud numele.*

Tot mai târziu, mi se va spune că, din cauza șocului, fusesem la un pas să înnebunesc. Oricum, lucrurile nu stăteau prea bine pentru mine. Sau stăteau? Devenisem suspicios (paranoic, mă avertizau doctorii, păstrând o distanță prudentă), necomunicativ, violent. Motive temeinice să fiu întâi spitalizat, apoi reevaluat de comisia de recrutare și trimis acasă. Colac peste pupăză, în mijlocul crizelor, repetam niște numere despre care medicii credeau că înseamnă o parolă, psihologii, rețeta unui drog de luptă cu efecte secundare (printre ele, amnezia), iar familia mea, un joc învățat în copilărie, ca șotronul: 02 02 20 20. Ce puteam să le zic? Că se înșală?

Și, pentru că-mi plac războaiele (nu mă înțelegeți greșit: sunt cumplite, dar nu găsești un loc mai bun de ascuns), aș fi putut muri și în februarie 1871, trecând Alpii în Elveția. Armata prusacă ne-ar fi fugărit pe toți (pe noi toți francezii, adică). Și, dacă stau să mă gândesc, nici acum nu sunt sigur ce ar fi fost mai rău: să-ți străpungă inima o baionetă șlefuită a oamenilor lui Von Manteuffel, curmându-ți pe loc suferința? Sau să te doboare gerul lângă burta unui cal înghețat? Apropo de baionete: nemții au schimbat metoda 45 de ani mai târziu la Verdun. *Cum?* Zimțând lama. Și dându-ne și nouă câteva idei despre cum să-ți lași dușmanul să sfârșească în chinuri, în loc să-l omori pe loc. Mai rău? Mai bine? Moartea tot vine. Așa că am încremenit în fața primei magazii de lemne, privindu-i pe sătenii elvețieni cum trec prin dreptul meu cu brațele încărcate cu pâine, roți de cașcaval și haine groase. Bineînțeles că nu s-au oprit. Credeau că sunt deja pe lumea ailaltă.

Aș mai fi putut muri în aerul sufocant al unei dimineți de vară. Atunci, compresia de date care mă făcea să spun „eu“, „București“ sau „flat white“ ar fi încetat să funcționeze. Codurile de corectare a erorilor n-ar mai fi intervenit, cum se întâmpla de obicei când unghiuri întregi din sufragerie înghețau când mă îndreptam spre geam. Sau când cele două jumătăți ale Pietei Dorobanți fluctuau, iar marginea zimțată care le despărțea în dreptul cafenelei Paul arunca pete de lumină vișinie dinspre deschizătură spre stația lui 331. Îmi pipăiam fața. Obrajii pe structură de titan, orbitele ranforsate cu kevlar. Retina cu afișaj digital. Semi-autonom, de ultimă generație. *Cine eram?* Nu cine, *unde?* Nu unde, *când?*

Un vechi proverb românesc spune: nu mor caii când vor căinii. E adevărat. Dar și mai adevărat este celălalt proverb românesc. Mai nou și de care, dintr-un motiv pe care mi-e greu să-l înțeleg, nimeni nu pomeneste. *Care?* Nu-l știți? Vi-l spun eu. Nu mor caii când vor ei.

În traducere: nu dispari după bunul tău plac. Nu ieși din scenă când te-ai plictisit. Cineva se ocupă de matematica *shut-down*-ului. Are un catastif cu datele finale: când, cum, unde, în ce împrejurări. Algoritmi bayesieni, combinați cu modele topologice cuantice, generează rezultatul. Vorba *IT*-iștilor: până și Internetul gândește singur. De ce n-ar face-o și aplicația universului? Sigur ți-a pregătit un rezultat. Toată șmecheria e să-l găsești.

Asta, bineînțeles, dacă există catastiful.

Și dacă, între timp, nu a fost falsificat.

Cum am ajuns aici e altă poveste

Liber. Singur. Mereu disponibil. Ce putea fi mai frumos?
De fapt, lucrurile nu stăteau chiar așa.

În 2024, Pif aniversa 76 de ani. Pentru un câine, era formidabil. Eu făceam 56. Nu era deloc formidabil. Ideea că-mi cheltuisem mai bine de jumătate din viață clipind o dată sau de două ori îmi dădea fiori și nu mă lăsa să dorm. Mii de gânduri, secționate la ambele capete, îmi rămâneau aprinse în minte, iluminând bolta metalică a creierului. Ca un desktop căruia ai uitat să-i închizi ferestrele. Pe unele nu le recunoșteam.

Mă numesc Alexandru Robe, dar îmi puteți spune și altfel. Și puteți scădea din numărul anilor. Sau adăuga, depinde. N-ați fi primii care ați încerca să păcăliți timpul. Asta e povestea mea. Mai mult ca sigur, și-a voastră.

Îmi ratasem meseria. Trebuia să fi fost DJ. Într-o lume paralelă, aș fi hipnotizat mulțimile cu degete de pianist împingând butoanele terminalurilor digitale. Mi-aș fi luat un nume de scenă sforăitor: *TranceMental* sau *NeuroDJ*. Ceva care să le dea de gândit pacienților (pardon, spectatorilor) și să-i țină ocupați cu orele. Le-aș fi putut umbla în voie prin creier, punând Armin și Mark Sixma la platane.

Șocam lumea. Încercam să explic că barocul și manierismul simfonic existau astăzi prin *uplifting* și *hard trance*. Că Flamboni și Corelli, orga lui Antegnati și clavicinul lui Haas răsunau acum în *beat*-urile de 128 și 320 bpm ale lui Standerwick și O'Callaghan. Arteziene de lumină procesată și tobe computerizate. Îi mixam pe cei care, la rândul lor, mixau în sunete fractale ritmurile vieții și-ale morții noastre. Corsten, Sneijder, Mark Sherry. N-ați auzit de ei? Bănuiam eu... Încercați *How Can I*, cu Clare Stagg vocal. O să vă treacă o cometă albastră prin creier. Iar mintea o să vi se prelingă pe cablurile din platină ale *subwoofer*-ului ca ceasurile pe mesele topite ale lui Dalí.

Unii cu John Lee Hooker, Joe Bonamassa și El Laco Jimi. Alții cu Vivaldi, Scarlatti și Bombini. Alții cu magicienii neurosinaptici ai *trance*-ului.

Îi știam pe toți pe de rost. Mai ales pe cei de dinaintea lor.

Puteam să vorbesc ore în șir despre felul în care Bonamassa reinterpretează blues-ul, răsucindu-i în spirale întrepătrunse pe Clapton, Garry Moore și Satriani și făcând-o pe Beth Hart să sune ca o prelungire firească a corzilor Gibson-ului său Les Paul Standard 1959 9-0829. Da, știam tot! Niciun număr, nicio notă, nicio deplasare a aerului nu scăpa memoriei mele matematice. Puteam descrie, parte după parte, *Sinfonia numărul 1* a lui Vivaldi și *Concertul în Re major* al lui Bombini. Cine iubește muzica mai întâi îi învață istoria. Cine i-a învățat istoria poate s-o uite: o știe deja cu ochii închiși.

Țineam ochii larg închiși când îi ascultam pe Armin, Connelly, Patterson și pe ceilalți. Toate epocile, toate simțurile, toate degetele care atinseseră vreodată un instrument se comprimbau acum în algoritmi din spatele pleoapei. Nu vă lăsați înșelați. Trebuia un vrăjitor și înăuntru. O *ghost in the machine* care să transforme deceniile în realitate celulară și orga hidraulică a minții într-un instrument melodios.

Eu eram vrăjitorul. Viața semăna cu un joc de *Magic* în care adunam cărțile cele mai rare, achiziționându-le de pe Piața Minții cu eforturi considerabile și-un consum indecent de monedă sinaptică. *BitCoin*-ul murise încă înainte să se nască. Cunoscătorii lucrau acum cu altă valută, a impulsurilor din creier: *NeuroCoin*. Prescurtat: *NoCoin*. Când nu făceam schimburi, colecționam amintiri: vii, adevărate. Puternice ca balaurul de foc din *Transformers*. Cum ajungeam în posesia lor? Nu vreți să știți.

Și, da, *eu* eram vrăjitorul. Descendentul lui Merlin, al lui Zafer și-al lui Toladot. Posesorul cărții de joc Black Lotus Alpha din 1993, în stare GEM-MT 10. *Poftim?!* Ați auzit bine. Cu semnătura lui Chris Rush pe ambalajul transparent sigilat și evaluat de cei de la Professional Sports Authenticator. *Evaluat la cât? 50.000 de dolari? 100.000?* Mai căutați o dată pe net... Nimeni nu-mi putea găsi cartea cărților de joc. Și nici lua darul de păianjen care păzește rețeaua din sticlă a gândurilor universale. Ce spun, universale? Multiversale, căci, așa cum mintea unui om nu este nici stabilă, nici de necopiat, nici universul nu ne așteaptă singur.

Cum procedam? Cum suceam minți, fășii de spațiu, povești?

Măcar atâta lucru pot să vă zic.

Simplu. Din vorbe.

Dizarmonia firească și cotidiană din creierul fiecăruia, mulțimile de note ascuțite și trăiri stridente ce-i colonizează regiunile, suprapopulându-le, viermuiala insuportabilă a iubirii, a despărțirii, a singurătății, a fricii și-a speranței, a începutului pe care ni-l doream etern și a sfârșitului pe care îl credeam de neatins: toate se îmblânzeau sub bagheta cibernetică a analizei. *Unde?* Oriunde. În sala de curs. Pe divanul din cabinet. Acasă. Împânzeam lumea de algoritmi semantici (se cheamă *diagnostic*), proiectându-i evoluția în ecuații cognitive (se cheamă *tratament*) și împărțind virușii devastatori ai vindecării (se cheamă *rețetă*). Calmam traumele printr-o simplă apăsare de tastă, de gând, de buton de sintetizator. Sunetul vindecării vibra la fel: minuat, promițător, fals.

Dar despre toate astea nu trebuie încă să știți nimic. Le-ați și uitat.

„Se trezește...”

Simțeam cum cablurile îmi freamătă prin creierul amorțit. Auzeam clar, fără niciun sunet. Mult înăuntru, ca atunci când ai căștile pe urechi.

„Administrează.”

„Cât?”

„Doza obișnuită. 20 de mililitri.”

„Concentrație?”

„2,5.”

Fiecare cablu activa o sonoritate, un ton, o cadență. Creierul îmi juca pe mai multe voci, mângâiat de fire electrice care se plimbau prin vasele de sânge ca un hoț prin sufragerie. Sufrageria avea un pat și pe el stăteam întins eu, cu cățiva inși în jur. Niște păcălici în alb, lăptoși și agitați. Acum le vedeam halatele, acum nu le vedeam.

„Și... administrat.”

„Bun așa. Intervalul obținut?”

„5-10 minute.”

„Estimare imprecisă. Rafinează.”

„9 minute, 32 secunde, 6 sutimi.”

„Bun așa. Când ajungem la el?”

„În 30 de secunde. Mai exact: 29 secunde, 8 sutimi.”

Cifrele se amestecau cu sunetele și cu-o pâclă neagră improșcată de firele mai mici decât vârful unui ac. De 100 de ori mai mici, pianota altă voce pe clapele minții, încercând să-mi țină trează atenția. Auzeam *Insomnia* lui Faithless, mixată de Andrew Rayel (ce căutau rușii în creierul meu?). Ritmul creștea, biții de informație se adunau grăbiți. 128. 132. 136. 140. Formând o adresă de Internet în ritmul bățăilor inimii. Un *uplifting* care îmi invada corpul îndopat cu adrenalină, făcându-l să tresară în spasme violente.

„Trance? Asta ați pus?! Idiotoșilor!”

„Era prima opțiune din setul de preferințe primit...”

„Și nu v-a dat prin cap s-o verificați? Diletanților!”

„Fibrilează! Scapă în alt creier! Îl pierdem!”

„Introduceți corecția! Repede! Stratul 1!”

„Andrei Rață. *Ce căutau moldovenii în creierul meu?* 126. 122. 118. 114. În scădere!”

„Stratul 2!”

„*Kuschelrock. Lady in Red.* 110. 106. 102. 98. Continuă să scadă!”

„Când îl prindem?”

„În 6 secunde, 4 sutimi.”

„90. 86. 82. 78. Gata! L-am stabilizat!”

„Era și cazul! Doar vrem să-l adormim, nu să-l trezim... Stratul 3!”

„Doar vrem să-l trezim, nu să-l adormim...”

„Bun așa. Thiopentalul de sodiu își face efectul. Urcă-l în poveste!”

Ce voia să spună? Patul s-a apropiat de tavan, cu mine lipit de cearșaf.

Auzeam clar, fără niciun sunet. Mult înăuntru, ca atunci când ai bilele căștilor în urechi. Zgomotul venea însă de undeva de sus. Amplificat de-un zumzet continuu, paralizant, de metal răsucind aerul. Am coborât cu tot cu el în pâcla neagră.

Priveam rotocoalele de fum ale nebuniei. Sau ale țigării unei femei necunoscute. Fumul iese din ochiul unui revolver (pardon, pistol; revolverul are butoi). Arma e mânuită de-o uniformă transparentă. Fără contur, fără culoare. Memoria mea fragmentată o umple cu un cap de mort, niște fulgere pe gulere și mult negru în rest. Și cu bătaii de aripi în tâmpile și zvâcniri de artere secționate. Fulgerele acoperă cerul și câmpul retinal până când scena se dizolvă într-o spaimă neagră și ea. Cu cioburi de cristale vișinii în encefal și valuri de gudron în amigdală.

Toate ar fi putut fi începuturi ale vieții mele. Sau sfârșituri. Porțiuni multiple de țesut neurologic afectat. Fășii interconectate de simțuri și spațiu-timp. Variabile ale minții pe culoarele unui joc video.

Răsucirile aerului erau tot mai aproape. Se ridicaseră din sudul Italiei, traversaseră Europa dinspre Marea Adriatică, ocolind norii de schije ai Austriei și Ungariei și intraseră în România pe deasupra Dunării, între Svinița și Bistrețu. Pendula familiei, moștenire de la bătrânul Ghica, se pregătea să bată ora 11.00. O luase razna, ca lumea întreagă: mergea cinci minute înainte, cinci înapoi. Ca atunci când fulgeră în jurul tău și nu mai știi unde să te ascunzi. Limbile ei subțiri, cu vârfulurile învelite în foiță din aur, căutau să fugă de clipă. Sau, cine știe, să-o oprească. Fără șanse: cutia din lemn de stejar, cu geamul gălbui crăpat, rămânea pe loc. O cușcă îmbrățișată de-un înger protector. Îl zăream în fiecare dimineață, agățat în cuiul din sufragerie.

Acum, peretele vibra. Cuiul stătea să sară.

De jos, de pe covorul Kashan cu medalion în formă de diamant, nu se vedeau decât stropii de calcio-vecchio. Zgrunțuroși, agitați ca o perdea bătută de vânt.

De sus, scena arăta altfel: valuri de B-24 Liberator, plutind pe burta din oțel a cerului. Gata să topească lumina de dedesubt.

Lumină, întuneric: cine mai avea cum să verifice?

Primele bombe au ars Bucureștii ca flacăra unei torțe în care suflă spre fața cuiva. Triajul Gării de Nord a dispărut. Spitalul Militar a luat foc. La fel, Fabrica de mătase Viviana (dresurile, se știe, sunt material inflamabil). Cupola Institutului Geografic Militar s-a spart în așchii din fier și marmură. Postul de pompieri Cometa a fost pulverizat. Manufactura de tabac Belvedere (de fapt, o fabrică de arme ascunsă) a sărit în aer: fum acru de tutun amestecat cu muniție. Depoul Bonaparte a fost grav avariat: tramvaie azvârlite unul peste altul, șine frânte, remorci răsturnate. Muncitori tăiați în bucăți fumeștând, osii înfipte în acoperișurile atelierelor. Două sute de metri mai încolo, Percepția Financiară de pe strada Roma: rasă și ea, din temelii.

Peste drum, casa noastră, la numărul 20. De unde povestesc. Eu sau altcineva. Ce mai înseamnă un nume pierdut, o voce schimbată? Pendula s-a oprit. Peretele se curbează.

E viu. Betonul care îl susține tremură, plânge ca un copil mic. Prin ochiul lui din var dilatat, mai apuc să văd un vârtej de cărămizi și-o jumătate de hârtie zburând prin cameră. Poartă antet judecătoresc și data de azi: 28 iunie 1944.

Poate chiar eram DJ. Poate degetele mele îmbrăcate în crom învârteau planetele (pardon, platanele) universului. Poate lumea paralelă electrică, bombată spre ochii mei înroșiți de uimire și de pânzele azotului lichid, în care oricum mă roteam zilnic, era de fapt lumea *mea*. Singura în care vocile prindeau contur și le puteam lipi de-o figură.

Nici nu-mi mai trebuia privirea pentru a înțelege ce se întâmplă. Devenisem un preot al sunetelor. Un detectiv în sutană, capabil să descopere cele mai fine nuanțe din spectrul *vocal trance*. Și, cu sonarul ultraperfecționat al minții, să le asocieze unor chipuri și nume.

Universul *purebliss vocals* nu mai avea secrete pentru mine. Puteam să recunosc dintr-o mie de răsuciri de platane vocea de amurg *chill* a Anei Criado. Știam să deosebesc gravele Stinei Grove, de mezzosoprană cu lacrimi din gheață sub pleoape, de cele ale Emmei Hewitt. Solare, incandescente, ridicându-se spre tobele din aur ale cerului. O identificam pe Roxanne Emery după clinchetul copilăriei din primele octave și pe Susana după tonalitatea de preot gutural în căutarea îngerului salvator. Înțelegeam cum pianul cu trei claviaturi al lui RAM încerca s-o învie pe Amelia Boon în madrigale glorioase și rafale de viori și contrabasuri sintetice. Și mai știam că, așa cum arcușul unei viori Stradivarius (la care, dacă ai noroc, îl vezi cântând pe Alexandru Tomescu în stația de metrou Piața Victoriei) e lucrat din 150 de fire de păr de cal siberian, cu textura suplă și rezistentă, vocile din vocea unei Audrey Gallagher sau Kate Louise Smith sunt compuse din sute de sunete întrețesute, legate armonios unul de celălalt și toate de mănunchiul din argint al corzilor vocale. Iar sunetele curate, de suflete de fecioare-cyborg răzbătând din ceruri, sunt audibile doar urechii și minții unui inițiat.

Cunoșteam, deci, o grămadă de lucruri. Cu siguranță, mai multe decât aș putea spune aici. Și totuși, unul îmi scăpa. Poate cel mai important dintre toate. Era, la rândul lui, alcătuit din două alte lucruri, mai mici și încolăcite ca două buruieni: nu înțelegeam nici cine sunt, nici unde mă aflu.

Câteva amănunte, totuși, descoperisem despre mine.

Îmi plăcea oarecum pictura. Dumnezeu îi înzestrează pe cei curioși cu obiceiuri ciudate: scanam tablourile, nu le priveam. Găseam în tehnicile pointiliste ale lui Seurat snopi de neuroni opriți din agitația lor haotică și-n *Cerul de noapte instelat* al lui Van Gogh ghemul de traiectorii al axonilor, în rostogolirea lui prin cosmosul cerebral. În Escher mă găseam pe mine: dilatată, țâșnind afară din creier pe buclele strării ale străzilor.

Îmi plăcea oarecum și literatura. Mă influențase un prieten. „Dracii ăia mari *aici* s-au ascuns!”, mă asigurase el. „Nu în cabinet.” Grație lui, îl descoperisem pe-un tip

care nu făcea deosebirea între realitate și realitatea gândurilor. *Cine?* Unul, Holban. Nu știi ce le făcuse, dar personajele păreau să sufere de-o afecțiune rară. Incurabilă până în zilele noastre: „schizofrenia în trepte“. Și-l mai descoperisem pe altul, Pynchon, care pe prietenul meu îl entuziasma, iar mie mi se părea de necitit. Insul avea erecții – mă rog, nu el, unul dintre personajele lui – când rachetele V2 zburau deasupra Londrei în 1944. Identificam aici o puternică disfuncție sexuală. Cauza? Cel mai probabil, o traumă de abandon din copilărie. Veniți luni la mine și vă explic.

Și-mi plăceau mult benzile desenate. Ce zic, mult? Eram nebun după ele! Franco-belgiene, americane, italiene, japoneze. *Fumetti* tulburi, cu bule de-o șchioapă și *manga* fără multe cuvinte, secționând verticala paginii în casete, ca niște fulgere. Dar mai ales franco-belgienele. Cu ele, puteam trece ca Superman prin zece universuri.

Mă fascinau fetele (pardon, fețele) de roboți bipolari, spoite cu sânge vișiniu și vopsea albastră, ale lui Enki Bilal. Roboți traumatizați, cu softurile alterate de război: acum erau melancolici, în clipa următoare te omorau. Mă înnebuneau de plăcere chipurile nevrotice ale lui Tardi. Albe-mat, apăsate parcă de griji inimaginabile și de zeci de alte chipuri care împingeau în interiorul craniului, căutând să iasă prin pereții adânciți ai orbitelor. Și, mai presus de toate, mă uimeau figurile apoase, fără viață și fără speranță, ale lui Baru. O depresie crâncenă le strivea. Majoritatea evoluau pe câmpuri din acuarelă galbenă, în formă de flăcără stinsă cu multă spumă. Le-aș fi aprins bucuos.

Altfel, cum spuneam, viața mea arăta la fel de difuz și de imprecis: nu înțelegeam nici cine sunt, nici unde mă aflu.

„Stai liniștit, Doctore! Te facem noi să-ți amintești.“

„Doctor? Ce doctor? Eu sunt pro... eu sunt... sor...“

Nu-mi mai găseam cuvintele. Nu-mi mai nimeream gândurile. Corpul nu reacționa. Avea greutatea unei statui peste care cineva toarnă un strat suplimentar de beton. Nu tu semnal electric, nu tu control asupra mușchilor sau nervilor.

Nici creierul n-o ducea prea bine. Roiuri de lumină amestecate cu întuneric îmi jucau înăuntru. Becuri incandescente sub capace nichelate se apropiu de retina mea imobilă. Tije, pârgii, camere de luat vederi îmi circulau prin nervii optici ca pe bulevardul Magheru. Cineva se distra, transmițând în direct spectacolul minții mele. O minte dereglată, fără îndoială.

Dar oare o dereglasem eu? Sau păcălcii în halate care își făceau de lucru în jur?

Știam că există. Nu-i zăream, dar jucau hora cu cortexul meu vizual fără să-i fi invitat. Sincer să fiu, nici n-aveam chef să-i cunosc. Când stai întins la orizontală și îți se plimbă reflectoarele prin ochi ca la Securitate, nu-ți mai vine să te prezinți musafirilor. Mi-aș fi dorit ca patul să aibă un schimbător de viteze și-un regulator temporal. Și, împingând în față una dintre cele două bile de fier pe care le bănuiam înșurubate în cadru, să demarez din încăperea fremătând de voci și forme. Să fug cu 200 la oră,

cât mai departe, într-o dimensiune în care să mă trezesc singur. Sau hai să nu fiu foarte pretențios: măcar să mă trezesc.

Nimic mai simplu. Am apăsât pe bilă, mutând-o cu tot cu tijă înainte.

Am rostit trei litere în gând: *MAM*. Un cod de pornire, fără îndoială.

Patul s-a smucit din loc, pregătindu-se de salt.

Dar, până s-o șterg din mijlocul păcălicilor, cineva a dat drumul la niște fum plăcut mirositor și lumea s-a învățit din nou cu mine. Și cu încăperea plină de becuri aprinse.

O păclă neagră le-a stins pe toate.

În cazul în care vă întrebați cine sunt și cum am ajuns aici, vă pot lămuri în câteva privințe. Sau, cel puțin, așa mi-ar plăcea să cred.

Îmi țin cursurile conștiincios și cu regularitate la o facultate prestigioasă, atât cât pot fi facultățile din România, după spusele unora mai deștepți ca mine. Eu nu-i cred. Facultatea mea e grozavă, n-aș da-o pentru nimic în lume! Ce-i drept, arată ca un spital: e multă lume înăuntru, pereti albi, zâmbete puține. Dar oamenii nu pleacă. Te ascultă cu atenție și speranță, așteptând să se vindece. Nu degeaba au venit la *Neuro-psihologie*.

Așa că nu-i decepționez. Doar am depus un jurământ! Nu chiulesc, nu plec din sală când mi se năzare, agățând halatul în cuier. Nu dau rasol cu pacienții (pardon, cu studenții), scoțându-i în pauză mai repede ori trimițându-i acasă după prima oră. Suntem profesioniști. N-o întindem din loc după cum ne ghiorăie fiecăruia mașele sau ne clicăne WhatsApp-ul printre foile cu diagrame de cazuri și scheme de terapie desfășurate pe bănci.

Șefii mă salută, zâmbindu-mi cordial și întrebându-mă la ce carte mai lucrez (în traducere din jargonul academic în română: *cât suntem noi aici, nu pupi promovare!*). Colegii mă plac și mă opresc pe holuri să depănăm bancuri (traducere: *raportați dacă nebunul a mai făcut vreo trăsnăie!*). Studenții se simt ca la ei acasă când vorbim despre compulsii, fobii sau obsesii maniacale. Mă rog, unii dintre ei.

Alții nu se simt deloc ca acasă. Dimpotrivă. Tac și lasă privirea în jos când îi întreb: „Ce înțelegem printr-o persoană diferită din punct de vedere neurologic?“. Câteva rând. Matrac Adriana Ionela (anul I, grupa 5) răspunde: „Un nebun?“. Suntem, așadar, o mare familie fericită, cu mici probleme ascunse sub preș. Nu singurii, în orice caz. E cineva care nu intră în desenul ăsta?

Pentru probleme, există cabinetul. Când nu le predau celor două sute de copii care încă mai cred că Freud nu a scris literatură fantastică, ci niște tratate științifice, îi trimit să-și pună pe creștet coroana cu spini (pardon, cu electrozi) sau să intre sub inelul de rezonanță magnetică. Am un cabinet ca un laborator: echipat cu de toate. „Cum apare entitatea non-fizică a minții din entitatea fizică a creierului?“, îi provoc la debateri. Studenții se uită la mine uluiți. Le arăt hărțile electronice. Pun degetul pe ele, bat în ecran pe zonele cu roșu. „Asta e conștiința? Haideți, dom' profesor, nu se poate! Ne duceți cu vorba...“ Îi las în pace. Hărțile cerebrale nu mint. Dacă nu sunt convingiți